

CEZA İNFAZ KURUMLARI GÜVENLİK HİZMETLERİ KANUNU TASARISI TASLAĞI

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, ceza infaz kurumları ile tutukevlerinin güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, ceza infaz kurumları ile tutukevlerinde güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesini, güvenlik hizmetlerinde görev alacak personelin unvan, görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- b) Bedenî kuvvet: Güvenlik görevlilerine direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde doğrudan doğruya kullanılan gücü,
- c) Dış güvenlik görevlisi: Kurum müdürü ile dış güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde görevlendirilen; ceza infaz kurumu müdür yardımcısı, infaz uzmanı, infaz uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru, infaz ve koruma memuru ile şoförü,
- ç) Dış güvenlik hizmetleri: Kurumların veya kurumların toplu olarak bulunduğu kampüsler ile eklentilerinin dış güvenliğinin sağlanması, hükümlü ve tutukluların her ne sebeple olursa olsun kurum dışına çıkarılmaları ve kurum dışında muhafazaları ile Bakanlık tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde verilen sevk ve nakil talimatlarına ilişkin hizmetleri,
- d) Genel Müdürlük: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü,
- e) Güvenlik görevlisi: İç ve dış güvenlik görevlilerini,
- f) Güvenlik hizmetleri: İç ve dış güvenlik hizmetlerini,
- g) İç güvenlik görevlisi: Kurum müdürü ile iç güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde görevlendirilen; ceza infaz kurumu müdür yardımcısı, infaz uzmanı, infaz uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurunu,
- ğ) İç güvenlik hizmetleri: Hükümlü ve tutukluların günlük yaşamları ve infaz işleri ile iyileştirme faaliyetlerinin devamı, kurum içerisindeki güvenlik ve disiplinin sağlanması, firarların önlenmesi için gözetim ve denetime ilişkin hizmetleri,
- h) Kurum: Ceza infaz kurumları ile tutukevlerini,
- ı) Kurum müdürü: Kurumun en üst amirini,
- i) Maddî güç: Güvenlik görevlilerine direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde bedenî kuvvetin dışında kullanılan kelepçe, cop, basınçlı su, göz yaşartıcı gazlar veya tozlar, fizikî engeller, güvenlik köpekleri ile sair hizmet araçlarını,

j) Özel müdahale birimi: Kurumlarda isyan, direniş, firar, firara teşebbüs veya asayiş bozan benzeri olayların ortaya çıkması hâlinde ve özel güvenlik gerektiren nakil işlemlerinde görevlendirilmek üzere iç ve dış güvenlik görevlilerinden oluşturulan birimi, ifade eder.

Kurumların güvenliğinde gözetilecek ilkeler

MADDE 4- (1) Kurumların güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 2 ilâ 7 nci maddelerinde belirtilen ilkeler göz önünde bulundurulur.

Güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinde sorumluluk

MADDE 5- (1) Güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinden kurum müdürü sorumludur.

(2) Kurumların toplu olarak bulunduğu kampüslerdeki ortak alanlar ile kampüs dışındaki eklentilerinin güvenlik hizmetleri ile bu kampüslerde yapılacak sevk ve nakillerin koordinasyonu Genel Müdürlükçe görevlendirilen bir kurum müdürlüğü tarafından yapılır.

(3) Müdürlük teşkilâtı bulunmayan ceza infaz kurumlarının yönetim ve güvenlik hizmetleri Genel Müdürlükçe belirlenecek kurum müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Kuruluş

MADDE 6- (1) Bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Genel Müdürlük bünyesinde İç Güvenlik Daire Başkanlığı ile Dış Güvenlik Daire Başkanlığı kurulur.

Daire başkanlıkları

MADDE 7- (1) Daire başkanlıkları; birer daire başkanı, yeteri kadar tetkik hâkimi, uzman personel ve en az altışar şubeden oluşur.

Daire başkanlıklarının görevleri

MADDE 8- (1) İç Güvenlik Daire Başkanlığı, kanunlarda belirtilen iç güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumludur.

(2) Dış Güvenlik Daire Başkanlığı, kanunlarda belirtilen dış güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumludur.

Güvenlik görevlilerinin görev ve yetkileri

MADDE 9- (1) Dış güvenlik görevlilerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Dış güvenlik hizmetlerini yerine getirmek.

b) Talep edilmesi hâlinde açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinden kapalı ceza infaz kurumlarına yapılacak hükümlü ve tutuklu nakillerini gerçekleştirmek.

c) Hükümlü ve tutukluların nakledildiği araçlar, sağlık kurum ve kuruluşlarında hükümlü ve tutukluların kalması için tahsis edilen yerler ile diğer ilgili yerlerde arama ve kontrol yapmak.

ç) İç güvenlik görevlilerinin yetersiz kaldığı, doğal afet, yangın, isyan, firar, firara teşebbüs, kurumlarda asayiş ve düzeni önemli ölçüde bozan yaygın direniş ve şiddet hareketleri, silâhlı çatışma veya benzeri ciddi tehlike yaratan hâllerde, kurum müdürünün, yokluğunda kurumda bulunan en üst amirin gerekli görmesi durumunda kurum içerisine girerek kurumun iç güvenliğini sağlamak, asayiş ve düzeni yeniden tesisi etmek.

d) Hükümlü ve tutukluların sevk, nakil ve duruşmaları sırasında veya buldukları yerde meydana gelen olaylarda, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen koşullara uygun yakalama yapmak.

e) Kurum müdürünün gerekli görmesi hâlinde kurum içerisindeki aramalara katılmak.

f) Kuruma girişlerde ve gerektiğinde çıkışlarda arama yapmak.

g) Genel ceza mahkemelerince tutuklanmış olup da, askerî cezaevi ve tutukevlerinde bulunan asker kişilerin her türlü sevk ve nakil işlemlerini gerçekleştirmek.

ğ) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(2) İç güvenlik görevlilerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kurumların iç güvenlik hizmetlerini yerine getirmek.

b) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinden kapalı ceza infaz kurumlarına yapılacak hükümlü ve tutuklu nakillerini gerçekleştirmek.

c) Kurumlarda arama yapmak.

ç) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(3) Güvenlik görevlileri tarafından, kurumlarda ve ilgili yerlerde olağan veya olağanüstü aramalar sırasında bulunan ve suç teşkil eden veya delil olabilecek eşya ile suç teşkil etmemekle birlikte hükümlü, tutuklu veya personel bakımından tehlike doğurabilecek ya da yasaklanmış eşya koruma altına alınır ve Cumhuriyet başsavcılığına gecikmeksizin bildirilir.

(4) Kurumlarda suç işlenmesi hâlinde, yetkili ve görevli Cumhuriyet savcısının emri alınıncaya kadar olay yeri ve deliller koruma altına alınır.

Güvenlik görevlilerinin çalışma esas ve usulleri

MADDE 10- (1) Güvenlik görevlileri, nöbet ve vardiya usulü ile çalıştırılır.

(2) Güvenlik görevlilerinin çalışma esas ve usulleri, görevlendirilmeleri, görev süreleri, iç ve dış güvenlik hizmetlerine geçiş koşulları, özel müdahale birimi ile dış güvenlik hizmetlerinde görevlendirileceklerde aranacak yaş, sağlık, eğitim ve diğer şartlar yönetmelikle düzenlenir.

(3) Dış güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesi sırasında ihtiyaç duyulması hâlinde iç güvenlik görevlileri, kurum müdürü tarafından, geçici olarak dış güvenlik hizmetlerinde görevlendirilebilir. Bu şekilde geçici olarak görevlendirilenler, dış güvenlik görevlisinin sahip olduğu hak ve yetkileri kullanır.

Görevlendirme ve çalıştırma yasağı

MADDE 11- (1) İnfaz ve koruma başmemurları, infaz ve koruma memuru ile şoförler;

a) Adlî yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarınca, kurum dışında başka bir görevle görevlendirilemez ve çalıştırılmazlar.

b) İhtiyaç hâlinde personel ve iş durumu göz önünde bulundurularak, Bakanlık merkez ve ceza infaz kurumları ile tutukevleri personeli eğitim merkezlerinde Bakanlıkça görevlendirilebilirler.

Zor kullanma yetkisi

MADDE 12- (1) Güvenlik görevlileri, kanunlarla verilen görevleri yaparken; isyan, direniş, firar, firara teşebbüs veya asayiş bozan benzeri olayların ortaya çıkması hâlinde, bu olayların önlenmesi, saldırının veya saldırıda bulunanların etkisiz hâle getirilmesi, direnişin sona erdirilmesi amacıyla veya kanuna uygun bir emrin ifası sırasında aktif veya pasif direniş gösterilmesi hâlinde zor kullanmaya yetkilidir.

(2) Zor kullanma yetkisi kapsamında, asayiş bozan olaylar veya direnmenin kapsam ve derecesine göre, asayiş bozanları veya direnenleri etkisiz hâle getirecek şekilde kademeli olarak artan oranda bedenî kuvvet veya maddî güç kullanılabilir.

(3) Zor kullanmadan önce, ilgililere asayiş bozan tutum ve davranışlarına ya da direnmeye devam etmeleri hâlinde; doğrudan doğruya zor kullanılacağı uyarısı yapılır. Ancak, asayiş bozan olayların veya direnmenin niteliği, kapsam ve derecesi göz önünde bulundurularak, uyarı yapılmadan da zor kullanılabilir.

(4) Acil hâllerde güvenlik görevlileri, zor kullanma yetkisi kapsamında asayiş bozan olayları sona erdirmek veya direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla, kullanacağı araç ve gereç ile kullanacağı zorun derecesini kendisi takdir eder. Diğer hâllerde, kurum müdürünün, yokluğunda kurumda bulunan en üst amirin talimatı doğrultusunda hareket edilir.

(5) Güvenlik görevlileri, kendilerine, kuruma, kurumların toplu olarak bulunduğu kampüsler ile eklentilerine, nakil aracına, hükümlü ve tutuklulara veya diğer görevlilere yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun meşru savunma ve zorunluluk hâllerine ilişkin hükümleri çerçevesinde savunmada bulunurlar.

(6) Sevk ve nakiller sırasında hükümlü ve tutuklulara kelepçe takılması da dâhil olmak üzere her türlü tedbir alınır.

Silâh taşıma ve bulundurma yetkisi

MADDE 13- (1) Güvenlik görevlileri, ateşli silâh bulundurabilirler veya taşıyabilirler.

(2) Dış güvenlik görevlilerine bedeli mukabilinde zatî demirbaş silâh verilir.

(3) 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası, güvenlik görevlileri hakkında da uygulanır.

(4) Bu Kanun hükümlerine göre satın alınan silâhlarla ilgili işlemler, her türlü resim, vergi ve harçtan muaftır.

Silâh kullanma yetkisi ve bu yetkinin kullanılacağı durumlar

MADDE 14- (1) Güvenlik görevlileri kanunen yetkili kılındıkları hâller dışında kurum içine silâhla giremezler. Ancak özel müdahale biriminde görevli olanlar ile dış güvenlik görevlileri silâhla müdahaleyi gerektiren durumlarda, kurum içerisine silâhla girebilirler.

(2) Güvenlik görevlileri, kurumdaki veya kurum dışındaki görevleri sırasında;

a) Meşru savunma hakkının kullanılması,

b) Bedenî kuvvet veya maddî güç kullanarak etkisiz hâle getiremediği asayiş bozan bir olay veya direniş karşısında, bu olayın önlenmesi ya da direnişin sona erdirilmesi,

c) Hükümlü ve tutuklunun, kurumdan veya nakil ve sevk sırasında bulunduğu yerden kaçmaya kalkışması ya da bu maksatla saldırıda bulunması,

ç) Korumakla görevli oldukları kurum, yer, tesis, araç ve silâha karşı saldırıda bulunulması veya kendisine teslim edilmiş kişilerin kaçırılmaya kalkışılması, bunlara karşı vuku bulacak saldırıyı başka türlü savuşturma imkânının bulunmaması,

d) Saldırı veya karşı koymaya elverişli silâh, alet veya eşyaların teslimi istendiği hâlde, verilmeyerek direnişte bulunulması veya teslim edilmiş silâh, alet veya eşyaların tekrar alınmasına teşebbüs edilmesi,

e) Kurumlarda kavga, kargaşa, direnme veya isyan çıkması,

hâllerinde silâh kullanmaya yetkilidir.

(3) Saldırı veya tehlikenin defedilmesinde ölçülülük ve orantılılık ilkesi göz önünde bulundurulur.

(4) İç güvenlik görevlileri hiçbir şekilde kurum içerisinde ateşli silâh bulunduramaz, taşıyamaz ve kullanamazlar.

Ateşli silâh kullanılmasında uyulacak esaslar

MADDE 15- (1) Ateşli silâh kullanılmasında aşağıda sayılan ilke ve esaslara uygun olarak hareket edilir:

a) Ateşli silâh kullanmadan önce, olayın ve durumun özellikleri göz önünde bulundurularak; savunmaya ilişkin aletlerle önleyici ve etkisiz duruma getirci yöntem ve araçların kullanılmasına öncelik verilir.

b) Diğer yöntem ve araçların kullanılması suretiyle sonuç elde edilememesi ihtimalinin yüksek bulunması veya kullanılmış olmasına rağmen sonuç elde edilememiş olması hâlinde ateşli silâh kullanılabilir. Ancak ateş etmek, silâh kullanmada son çaredir.

c) Ateşli silâh kullanmadan önce kişiye duyabileceği şekilde uyarıda bulunulur.

ç) Kişinin uyarıyı dikkate almayarak eylemine devam etmesi hâlinde, önce uyarı amacıyla ateş edilir.

d) Yapılan uyarı ateşine rağmen eyleme son verilmemesi hâlinde, kişinin yakalanmasını sağlayacak ölçü ve oranda ateşli silâh kullanılabilir.

(2) Dış güvenlik görevlisi, görevi sırasında, kendisine veya muhafaza etmekle sorumlu olduğu kuruma, hükümlü veya tutukluya karşı silâhlı saldırıya teşebbüs edilmesi

hâlinde, saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçü ve oranda duraksamadan ateşli silâh kullanabilir.

Soruşturma usulü ve gizlilik kuralı

MADDE 16- (1) Güvenlik görevlilerinin, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz.

(2) Güvenlik görevlilerinin veya kolluk birimlerinin kuvvet kullanarak müdahale ettiği durumlarda, müdahalede görev alan personelin kimlik bilgileri gizli tutulur.

İşbirliği

MADDE 17- (1) Güvenlik görevlileri, kanunlarla verilen görevleri kolluk makamları ile kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde yerine getirir.

(2) Doğal afet, yangın, isyan, firar, firara teşebbüs, kurumlarda asayiş ve düzeni önemli ölçüde bozan yaygın direniş ve şiddet hareketleri, silâhlı çatışma veya benzeri ciddi tehlike yaratan hâllerde, kurum iç ve dış güvenlik görevlilerinin yetersiz kalması durumunda, kurumun iç veya dış güvenliğinin sağlanması ya da asayiş ve düzenin yeniden tesis edilmesine yönelik yapılması gerekenler, Cumhuriyet başsavcısı tarafından yazılı veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, daha sonra yazılı hâle getirilmek üzere sözlü olarak, mahallin en büyük mülkî amirine iletilir. Talepler mahallin en büyük mülkî amiri tarafından gecikmeksizin yerine getirilir.

(3) Sevk ve nakil sırasında güvenlik, koruma veya konaklamaya ihtiyaç duyulması hâlinde, sevkten sorumlu dış güvenlik görevlisinin talebi, kolluk makamları tarafından derhâl yerine getirilir. Durum mahallin Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

(4) İkinci fıkra hükmüne göre yardım talep edilmesi hâlinde, aşağıda belirtilen esaslar uygulanır:

a) Kolluk kuvvetleri, kurumlarda güvenliğin sağlanmasında ya da asayiş veya düzenin yeniden tesis edilmesi hususunda kendi mevzuatında sahip olduğu yetkileri kullanır.

b) Güvenlik görevlileri ile genel kolluğun kuvvet kullanarak müdahale ettiği durumlarda; işbirliği ve koordinasyon ile olayları sona erdirmek veya direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla görevlendirilecek personel, araç, gereç ve zor kullanmanın derecesi, bu Kanunun 12, 14 ve 15 inci madde hükümleri gözetilmek ve müdahale eden kolluk görevlilerinin en üst amirlerinin görüşleri alınmak suretiyle, kurum müdürü, yokluğunda kurumda bulunan en üst amir tarafından takdir edilir.

Eğitim

MADDE 18- (1) Güvenlik hizmetlerinde görev alacak personelin eğitimi, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde yapılır. Ancak bu eğitim ihtiyaç hâlinde, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, Jandarma Genel Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından da verilebilir.

İnfaz ve güvenlik tazminatı

MADDE 19- (1) Kurum personeli ile kurum denetiminde görev yapan personelden;

- a) Bařkontrolör, kontrolör ve ceza infaz kurumu müdürüne (12.000)
- b) Ceza infaz kurumu müdür yardımcısı ve infaz uzmanına (10.000)
- c) Stajyer kontrolör, infaz uzman yardımcısı, uzman tabip, tabip, diş tabibi, psikolog, sosyal çalışmacı, veteriner, eczacı, diyetisyen, öğretmen, eğitim uzmanı, mühendis, mimar ve saymana (9.000)
- ç) İnfaz ve koruma başmemuru ve infaz koruma memuruna (7.000)
- e) Kurum kadrolarında görev yapan diğer personele (5.000)

gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunan tutarı geçmemek üzere infaz ve güvenlik tazminatı ödenir. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi veya kesintiye tâbi tutulamaz.

(2) Denetimli serbestlik müdürlüğünde görev yapan personel, hizmet sınıfı unvan ve derecelerine göre ceza infaz kurumunda görev yapan emsallerine bu madde gereğince ödenen infaz ve güvenlik tazminatından yarı oranında yararlanır.

Silâh, malzeme, teçhizat, araç ve gereç temini

MADDE 20- (1) Kurumların güvenlik hizmetlerinde kullanılacak hayvan, silâh, mühimmat, teçhizat, diğer araç ve gereçler ile özel giysiler, Genel Müdürlük tarafından temin edilir.

(2) Bu Kanun hükümlerine göre alınacak silâhların miktar ve cinsi, hangi güvenlik görevlilerine verileceği ve ne şekilde taşınacağı ile kayıtlarının nasıl tutulacağına ilişkin hususlar, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(3) Genel Müdürlük tarafından, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurlarına özel kıyafet verilir ve görevi başındaki personelin iaşesi sağlanır. Bunlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Kadro cetvelleri

MADDE 21- (1) Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığına ait bölümünden çıkarılmış; güvenlik hizmetlerinde kullanılmak üzere, ekli (2), (3) ve (4) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin eki (I) ve (II) sayılı cetvellerin Adalet Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

(2) Devir sürecinde, dış güvenlik hizmetleri devralınan kurumların personel ihtiyacının karşılanabilmesi amacıyla, 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin son fıkrası hükmü uygulanmaksızın Bakanlığa ait münhal kadrolarda değişiklik yapılabilir.

Deđiřtirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 22- (1) 14/6/1930 tarihli ve 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinin (B) alt bendine, “f) Adalet Bakanlığđ merkez ve taşra teşkilâtında, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

emrinde görevli ceza infaz kurumu müdürü, ceza infaz kurumu müdür yardımcısı, infaz uzmanı, infaz uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurluğundan,” bendi eklenmiştir.

(3) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun:

a) 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A/11) numaralı bendinde yer alan “Patent Uzman Yardımcıları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İnfaz Uzman Yardımcıları,” ve “Patent Uzmanlığına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İnfaz Uzmanlığına,”

b) 152 nci maddesinin “II- Tazminatlar” bölümünün “A- Özel Hizmet Tazminatı” bendinin (i) alt bendinde yer alan “Patent Uzmanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İnfaz Uzmanları,”

c) Eki (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin; “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (h) bendinde yer alan “Patent Uzmanı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İnfaz Uzmanı”

ibareleri eklenmiştir.

ç) (II) Sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “4-BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA” bölümünde yer alan “Cezaevi Müdürü” ibaresi “Ceza İnfaz Kurumu Müdürü” şeklinde değiştirilmiş ve bu ibareden sonra gelmek üzere, “Denetimli Serbestlik Müdürü” ibaresi eklenmiştir.

d) 152 nci maddesinin “G) Adalet Hizmetleri Tazminatı” bölümünün (d) bendi; “Ceza infaz kurumu müdürü, denetimli serbestlik müdürü, ceza infaz kurumu müdür yardımcısı, infaz uzmanı ve uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru, infaz ve koruma memurlarına ayrıca %75’inden az olmamak üzere %150’sine kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 3/7/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununun;

1) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi “Müdürlük: Denetimli serbestlik müdürlüğünü”,

2) Üçüncü Bölüm başlığı ve 10 uncu maddesinin başlığı “Müdürlük”, 11 inci maddesinin başlığı “Müdürlüğün görevleri”, 21 inci maddesinin başlığı “Müdürlük personelinin özlük işleri”,

3) a) 2 nci maddesinde yer alan “denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlükleri” ibaresi “denetimli serbestlik müdürlükleri”,

b) 5 nci maddesinin ikinci ve 6 ncı maddesinin birinci fıkralarında yer alan “Denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü” ibareleri “Denetimli serbestlik müdürlüğü”,

c) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürü” ibaresi “denetimli serbestlik müdürü”,

4) a) 5 inci maddesinin birinci, 11 inci maddesinin birinci, 12 nci maddesinin birinci, 13 üncü maddesinin birinci, 14 üncü maddesinin birinci, 15 inci maddesinin birinci, 25 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “şube müdürlüğünün” ibareleri “müdürlüğün”,

b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasında, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde, 10 uncu maddesinin ikinci, 18 inci maddesinin birinci fıkralarında, 20 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde, 27 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “şube müdürlükleri” ibareleri “müdürlükler”,

c) 10 uncu maddesinin birinci ve dördüncü fıkrasında yer alan “ Şube Müdürlüğüne” ibareleri “Müdürlüğe”,

ç) 10 uncu maddesinin üçüncü, 21 inci maddesinin birinci, 24 üncü maddesinin birinci fıkralarında yer alan “Şube müdürlüklerinde” ibareleri “Müdürlüklerde”,

d) 10 uncu maddesinin üçüncü, 16 ncı maddesinin birinci fıkralarında yer alan “şube müdürü” ibareleri “müdür”,

e) 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Şube müdürlüğünden” ibaresi “Müdürlükten”,

f) 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “şube müdürlüğünce” ibaresi “müdürlükçe”,

g) 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Şube müdürlüklerinden” ibaresi “Müdürlüklerden”,

ğ) 23 üncü maddesinin birinci ve 25 inci maddesinin birinci fıkralarında yer alan “Şube müdürlüklerinin” ibareleri “Müdürlüklerin”

şeklinde değiştirilmiştir.

(5) 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilât Görev ve Yetkileri Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “,ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(6) 29/3/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi; “Ceza infaz kurumlarının güvenlik hizmetlerini yürütmek,” şeklinde değiştirilmiş ve aynı Kanununun 36 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 36/A maddesi eklenmiştir.

“Ceza infaz kurumu müdürü ve infaz uzmanı

MADDE 36/A- Ceza infaz kurumlarına en az dört yıllık eğitim veren fakülte ve yüksekokullardan veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilmiş yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar arasından yazılı ve Bakanlıkça yapılacak mülakat sınav sonucuna göre müdür yardımcısı ve infaz uzman yardımcısı olarak atama yapılabilir.

Ceza infaz kurumu müdür yardımcılığı ve infaz uzman yardımcılığı yazılı ve mülakat sınavı şekil ve uygulama esasları yönetmelikle düzenlenir.

İnfaz uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalıştıktan ve hazırlayacakları tezin kabulünden sonra açılacak yeterlik sınavına girme hakkını kazanırlar. Sınavda başarılı olanlar infaz uzmanı kadrolarına atanırlar. Üst üste iki defa yeterlik sınavında başarı gösteremeyenler veya aranan şartları taşımadıkları sonradan anlaşılanlar kazanılmış hak, derece ve kademeleri ile memur kadrosuna atanırlar.

İnfaz uzmanlarının müdür yardımcılığına, müdür yardımcılarının kurum müdürlüğüne atanma şartları ile kurum müdür ve müdür yardımcılarının infaz uzmanlığına atanma şartları yönetmelikle düzenlenir.”

(7) 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2/A maddesinde yer alan “(ceza ve infaz kurumları hariç)” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(8) 29/7/2002 tarihli ve 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanununun;

a) 1) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “idare memurluğu öğrencileri ile”,

2) 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “İdare memurluğu ve”,

3) Geçici 1 inci maddesinde yer alan “idare memurları” ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

b) 1) 2 nci maddesi,

“Madde 2- Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile denetimli serbestlik müdürlüklerinde görev yapacak personelden infaz ve koruma memurluğu öğrencilerinin hizmet öncesi eğitimi ile bu kurumlarda görev yapan personelin aday memurluk, hizmet içi ve görevde yükselme eğitimlerini ve ceza infaz kurumlarının işbirliği içinde olduğu kurum ve kuruluşların eğitime ilişkin taleplerini kapsar.”,

2) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi,

“Bu Genel Müdürlüğe bağlı olarak ihtiyaç duyulan yerlerde yeteri kadar bölge eğitim merkezi kurulur.”

3) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki “üç ayda” ibaresi “altı ayda”,

4) 9 uncu maddesinin birinci fıkrası,

“Eğitim merkezlerinin öğretim görevlileri, Adalet Bakanlığının istemi üzerine ilgili kurum, kuruluş veya kurulun yetkili organlarınca ek görevle görevlendirilmeleri uygun görülen yeteri kadar Yargıtay ve Danıştay üyeleri, yükseköğretim kurumları öğretim elemanları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarını avukatlar, ceza infaz kurumları ve tutukevleri kontrolörleri, ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile denetimli serbestlik müdürleri, doktorları, psikologları, psikiyatristleri, pedagogları, sosyal çalışmacıları, sosyologları ve öğretmenler ile alanıyla ilgili özel bilgi ve deneyime sahip diğer uzmanlardan oluşur.”,

5) 10 uncu maddesi,

“Madde 10- Eğitim merkezlerinde hizmet öncesi eğitime, ceza infaz kurumları ile denetimli serbestlik müdürlüklerinin ihtiyacına göre ve Adalet Bakanlığınca belirlenecek sayıda merkezi sınavda başarılı olan adaylar arasından, infaz ve koruma memurluğu öğrenciliği için sınav komisyonunca yapılacak sözlü sınav ve mülâkatta başarılı olanlar alınır. Adaylara eğitim süresince (3000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık harçlık ödenir. Bu harçlıklardan damga vergisi hariç, herhangi bir kesinti yapılmaz.

Sınav komisyonu, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünün onayı ile Genel Müdürlük tarafından her eğitim merkezi için kurulacak komisyonda görevlendirilen genel müdür yardımcısı veya daire başkanının başkanlığında, bir tetkik hâkimi, eğitim merkezi müdürü veya müdür yardımcısı ile eğitim merkezinin bulunduğu yerin adlî yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanı ve Cumhuriyet başsavcısından oluşur.”

şeklinde değiştirilmiştir.

(9) 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

a) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi,

“(1) Açık ceza infaz kurumları, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri bulunmayan, sadece idari binaları ile kurumun girişlerinde dış güvenlik görevlisi bulunan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlardır.”,

b) 58 inci maddesinin üçüncü fıkrası,

“(3) Çocuk eğitimevlerine yapılacak nakiller güvenlik görevlilerinin nezaretinde yerine getirilir. Hükümlülerin kapalı ceza infaz kurumlarından açık ceza infaz kurumlarına veya açık ceza infaz kurumları arası nakilleri, Bakanlık tarafından verilen yol süreleri dikkate alınarak güvenlik görevlisi olmaksızın yapılır.”

şeklinde değiştirilmiştir.

c) 86 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(9) Ceza infaz kurumlarındaki hükümlülerin ziyaretçileriyle görüşmeleri kayıt edilebilir. Kayıt işlemlerinin usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.”

(10) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 40 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“16) Ceza infaz kurumlarında, ceza infaz kurum müdürü, müdür yardımcısı, infaz uzmanı, infaz uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memuru 90”

Yönetmelik

MADDE 23- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usuller altı ay içinde Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Dış güvenlik hizmetlerinin devri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Kurumların dış güvenlik hizmetleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç beş yıl içinde, Adalet Bakanlığının talebi üzerine İçişleri Bakanlığı ile yapılacak protokolle aşamalı olarak devredilir.

(2) İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yürütülmekte olan kurumların dış güvenlik hizmetlerinin, Adalet Bakanlığına devir işlemleri sonuçlanıncaya kadar, devri yapılmayan kurumlarda dış güvenlik hizmetleri Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yerine getirilir.

Kadro iptal ve ihdasının uygulanması

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunla kadroları kaldırılan cezaevi müdürlerinden; cezaevi müdürü görevini yürütmekte olanlar ceza infaz kurumu müdürü kadrolarına, ikinci müdür görevini yürütmekte olanlar ceza infaz kurumu müdür yardımcısı kadrolarına atanmış sayılırlar.

(2) İdare memuru unvanlı kadrolarda bulunanların görevleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer ve en geç altı ay içinde eski kadrolarına veya bu Kanuna ekli (2) sayılı listede ihdas edilen memur unvanlı kadrolara kazanılmış hak, aylık ve dereceleri dikkate alınarak atanırlar. Bunlar, yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali haklarını almaya devam ederler. Bu madde uyarınca yeni bir kadroya atanan personelin atandıkları yeni kadroların aylık, ek

gösterge ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî hakları (fazla çalışma ücreti ile fiilen yapılan ek ders karşılığı alınan ücretler hariç) toplamı net tutarının, eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî hakları (fazla çalışma ücreti ile fiilen yapılan ek ders karşılığı alınan ücretler hariç) toplamı net tutarından az olması halinde aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar atandıkları kadroda kaldıkları sürece, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte idare memurluğu öğrencisi olarak eğitim görenlerden eğitim süresi sonunda başarılı olanlar, en geç altı ay içinde bu Kanuna ekli (2) sayılı listede ihdas edilen memur unvanlı kadrolara idare memurluğu kadrosuna denk kazanılmış hak, aylık ve dereceleri dikkate alınarak atanırlar. Bunlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Devir süresince, her yıl dörtbinden az olmamak üzere, dış güvenlik görevlilerine ait münhal kadrolara sınav ve atama yapılmak suretiyle personel alınır.

Atıflar

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Diğer kanunlarda “cezaevi müdürü”ne yapılmış atıflar “ceza infaz kurumu müdürü”ne, “denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü”ne yapılmış atıflar da “denetimli serbestlik müdürlüğü”ne yapılmış sayılır.

İnfaz uzmanı kadrolarına atama

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu Kanun ile kadrosu kaldırılanlar ve Genel Müdürlüğün diğer personelinden, infaz uzman yardımcılığı giriş sınavına katılabilmek için yaş şartı hariç, gerekli öğrenim şartını ve diğer nitelikleri taşıyanlar, Genel Müdürlükçe belirlenen konuda hazırladıkları tezin kabul edilmesi şartıyla, ihdas edilen infaz uzmanı sayısının yüzde ellisini aşmayacak şekilde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde bir defaya mahsus olmak üzere, esas ve usulleri Genel Müdürlükçe belirlenerek yapılacak yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olmaları kaydıyla, infaz uzmanı kadrolarına atanırlar. İdare memuru olanlardan bu sınavlarda başarılı olamayanlar Genel Müdürlükçe durumlarına uygun memur kadrolarına atanırlar.

Ödenek

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Dış güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla kurumların silâh, mühimmat, teçhizat, araç, gereç ve diğer ihtiyaçları satın alma veya kiralama yoluyla sağlanır. Bu amaçla Bakanlık bütçesine yeteri kadar ödenek konulur.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

(I) SAYILI CETVEL

İPTAL EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Cezaevi Müdürü	1	512		512
GİH	Cezaevi Müdürü	2	146		146
GİH	Cezaevi Müdürü	3	193		193
GİH	Cezaevi Müdürü	4	110		110
GİH	Cezaevi Müdürü	5	63		63
GİH	Cezaevi Müdürü	6	18		18
GİH	Cezaevi Müdürü	7	24		24
GİH	Cezaevi Müdürü	8	17		17
GİH	Cezaevi Müdürü	9	13		13
GİH	Cezaevi Müdürü	10	4		4
GİH	İdare Memuru	5	203		203
GİH	İdare Memuru	6	4		4
GİH	İdare Memuru	7	2		2
GİH	İdare Memuru	8	10		10
GİH	İdare Memuru	9	70		70
GİH	İdare Memuru	10	6		6
TOPLAM					1.395

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLÂTI : MERKEZ

(II) SAYILI CETVEL

İHDAS EDİLEN KADROLAR
(MESLEK MENSUPLARI)

UNVAN	DERECE	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
Genel Müdür Yardımcısı	1	2		2
Daire Başkanı	1	2	-	2
Tetkik Hâkimi	4	10	-	10
TOPLAM		14		14

(3) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLÂTI : MERKEZ

(I) SAYILI CETVEL

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIF	UNVAN	DERECE	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Şube Müdürü	1	4	-	4
GİH	Şube Müdürü	2	6	-	6
GİH	Şube Müdürü	3	6	-	6
GİH	Şef	5	4	-	4
GİH	Şef	6	6	-	6
GİH	Şef	7	6	-	6
GİH	V.H.K.İ.	9	10	-	10
GİH	V.H.K.İ.	8	10	-	10
GİH	V.H.K.İ.	7	10	-	10
GİH	V.H.K.İ.	6	10	-	10
GİH	Memur	9	10	-	10
GİH	Memur	8	10	-	10
GİH	Memur	7	10	-	10
GİH	Memur	6	10	-	10
TOPLAM			112		112

(4) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

(I) SAYILI CETVEL

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdürü	1	210		210
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdürü	2	40		40
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdürü	3	40		40
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdürü	4	40		40
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdürü	5	10		10
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdürü	6	10		10
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdür Yardımcısı	1	360		360
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdür Yardımcısı	2	220		220
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdür Yardımcısı	3	270		270
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdür Yardımcısı	4	240		240
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdür Yardımcısı	5	250		250
GİH	Ceza İnfaz Kurumu Müdür Yardımcısı	6	160		160
GİH	İnfaz Uzmanı	1	58		58
GİH	İnfaz Uzmanı	2	90		90
GİH	İnfaz Uzmanı	3	75		75
GİH	İnfaz Uzmanı	4	70		70
GİH	İnfaz Uzmanı	5	90		90

GİH	İnfaz Uzmanı	6	80	80
GİH	İnfaz Uzmanı	7	87	87
GİH	İnfaz Uzman Yardımcısı	7	130	130
GİH	İnfaz Uzman Yardımcısı	8	130	130
GİH	İnfaz Uzman Yardımcısı	9	140	140
GİH	İnfaz ve Koruma Başmemuru	1	450	450
GİH	İnfaz ve Koruma Başmemuru	2	450	450
GİH	İnfaz ve Koruma Başmemuru	3	450	450
GİH	İnfaz ve Koruma Başmemuru	4	450	450
GİH	İnfaz ve Koruma Başmemuru	5	400	400
GİH	İnfaz ve Koruma Başmemuru	6	286	286
GİH	İnfaz ve Koruma Başmemuru	7	350	350
GİH	İnfaz ve Koruma Memuru	3	2000	2000
GİH	İnfaz ve Koruma Memuru	4	1940	1940
GİH	İnfaz ve Koruma Memuru	9	7000	7000
GİH	İnfaz ve Koruma Memuru	10	7000	7000
GİH	İnfaz ve Koruma Memuru	11	5000	5000
GİH	Memur	5	50	50
GİH	Memur	6	50	50
GİH	Memur	7	50	50
GİH	Memur	8	50	50
GİH	Memur	9	30	30
GİH	Memur	10	30	30
GİH	Şoför	10	250	250
GİH	Şoför	11	245	245

THS	Teknisyen	9	145	145
THS	Teknisyen	10	180	180
THS	Teknisyen	11	175	175
TOPLAM				29.831

GENEL GEREKÇE

Cezaların infazı, bir suç karşılığında ceza mahkemelerince verilen hürriyeti bağlayıcı ceza ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle infaz, ceza yargılamasının tamamlayıcı bir unsurudur. İnfaz sisteminin temel amacı, toplumu korumak ve işledikleri suçla toplumsal yaşama karşı uyumsuzluk göstermiş ve yargı organlarınca suçluluğu tespit edilmiş kişilerin, iç dünyalarına nüfuz ederek uygun bir iyileştirme rejimine tâbi tutulmak suretiyle topluma yeniden kazandırılmalarını, yeniden suç işlemelerini önleyici etkenleri güçlendirerek toplumla uyumlu bir kişi hâline gelmelerini sağlamaktır.

Bu amaca ulaşabilmek için iyileştirme çalışmalarının sağlam temellere dayandırılması ve ceza infaz kurumlarında aynı zamanda çeşitli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. İnfaz kurumlarını yönetecek idareciler, yetişmiş personel ve uzmanlar ile uygun fiziksel tesisler, sağlık tedbirleri, uygun besin, giyim, dışarı ile sağlıklı ve düzenli ilişkiler, eğitim ve öğretim, sportif, meslekî ve sanatsal çalışmalar, tahliye öncesi ve sonrasına ilişkin faaliyetler, asayiş ve güvenlik tedbirleri, iyileştirme çalışmalarının başlıca araçlarıdır. Ancak, ceza infaz kurumlarında eğitim ve iyileştirme çalışmalarının başarısı öncelikle kurumlarda iç ve dış güvenliğin sağlanmasına bağlıdır.

Kurumların iç ve dış güvenliğinin sağlanması; birbirleriyle yakından ilgili, birbirini sürekli olarak etkileyen ve tamamlayan faaliyetler olup, bu göreve ilişkin yetki ve sorumluluğun bir otoriteye verilmesi, çalışmaların tek elden yürütülmesi, hizmette etkinlik ve verimliliğin sağlanması bakımından zorunlu bulunmaktadır.

Uygulamada, kapalı ceza infaz kurumlarında, iç güvenlik hizmetleri Adalet Bakanlığınca, dış güvenlik hizmetleri ise İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığınca yerine getirilmektedir. Ayrıca, hükümlü ve tutukluların sevk, nakil, duruşmada hazır bulundurulması veya hastanede muhafaza edilmesi gibi işlemler de Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yapılmaktadır.

İç güvenlik hizmetlerinde temel amaç, tutukluluğun veya cezaların infazının disiplin ve düzen içerisinde yerine getirilerek, hükümlü ve tutukluların can güvenliklerinin sağlanmasını, muhafaza edilmelerini, kendilerine veya başkalarına zarar vermeleri ile rehin alma ve ayaklanma gibi olayların önüne geçilmesini sağlamaktır. Dış güvenlik hizmetlerindeki temel amaç ise, hükümlü ve tutukluların firar etmelerinin engellenmesi, dışarıdan kuruma yapılacak saldırıların önlenmesi, kurum dışında hükümlü ve tutukluların muhafazası ve can güvenliğinin sağlanmasıdır. Dış güvenlik personeli, silâhlı bir güç iken, iç güvenlik personeli silâhsızdır.

İç güvenlik personelinin yetersiz kaldığı durumlarda yetkililerin çağrısı ile dış güvenlik personeli, tek başına veya diğer güvenlik güçleriyle birlikte kurumlara girerek olaylara müdahalede bulunabilmektedir.

Jandarma, kurumların dış koruma görevini yerine getirmek dışında mülkî, adlî ve askerî görevleri de olan genel bir kolluk gücüdür. 1937 yılında, Jandarma Teşkilât ve Nizamnamesiyle, Adalet Bakanlığınca muhafaza teşkilâtı kuruluncaya kadar Jandarmaya geçici olarak verilen ceza infaz kurumlarının dış korumasını yapma görevi, 2803 sayılı Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun 7 nci maddesiyle Jandarmanın mülkî görevleri arasında sayılmıştır. Bu şekilde, ceza infaz kurumlarının iç ve dış güvenlik hizmetlerinin farklı bakanlıklara bağlı personel tarafından yerine getirilmesi; kurumlarda iki başlılığa, mevzuatın farklı yorumlanmasına, hükümlü ve tutuklular ile ziyaretçilerin iki ayrı

yerde aranması gibi mükerrer işlemlere ve gereksiz yazışmalara neden olmakta, ayrıca, sevk ve nakil gibi hizmetlerin yerine getirilmesinde koordinasyon sorunlarına yol açabilmektedir.

Mukayeseli hukukta, örneğin Avusturya, Almanya, İsviçre, İsveç, Norveç, Danimarka, Hollanda ve Finlandiya gibi ülkelerde ceza infaz kurumlarının iç ve dış güvenlik hizmetleri Adalet Bakanlığınca yerine getirilmekte olup, adli görev kapsamında değerlendirilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında son yıllarda; koğuş sisteminden oda sistemine geçilmek suretiyle gerçekleştirilen fiziksel dönüşüm, mekanik, fiziki ve elektronik güvenlik sistemlerinin geliştirilmesi, ceza infaz kurumları personel eğitim merkezlerinin açılması ve bu yolla personele hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim verilmesi imkânları geliştirilmiştir.

Sağlanan bu gelişmelerle, dış güvenlik hizmetlerini yerine getirme kapasitesine ulaşan Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne, Tasarıyla kurumların dış güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesi görevi verilerek, Jandarmanın genel kolluk gücü olarak aslı görevine dönmesi imkânı sağlanmış olacaktır. Dış güvenlik hizmetlerinin uzman personel tarafından yapılması genel olarak infaz hizmetlerinin kalitesinin de yükseltilmesine yol açacaktır.

Tasarı, ceza infaz kurumlarının dış güvenlik hizmetlerinin Jandarma Genel Komutanlığından, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne devri, bu aşamadan itibaren dış güvenlik hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için, personelin atama, görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma esas ve usulleri, zor ve silâh kullanma yetkisi ile silâh, araç ve gereç temini ve diğer hususların düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddede, Tasarının amacı belirtilmiştir.

Hâlen kapalı ceza infaz kurumlarında iç güvenlik hizmetleri, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne, dış güvenlik hizmetleri ise, İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

İç güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde temel amaç, cezaların infazının ve tutukluluğun, disiplin ve düzen içerisinde yerine getirilmesini, hükümlü ve tutukluların can güvenliklerinin sağlanmasını, muhafaza edilmelerini, kendilerine veya başkalarına zarar vermelerinin, ayrıca rehin alma ve ayaklanma gibi olayların önüne geçilmesini sağlamaktır. Dış güvenlik hizmetlerindeki temel amaç ise, hükümlü ve tutukluların firar etmelerinin engellenmesi, dışarıdan kuruma yapılacak saldırı ve müdahalelerin önlenmesi, sevk ve nakil hizmetleri ile adliye, hastane gibi yerlerde can güvenliklerinin sağlanmasıdır.

Kapalı ceza infaz kurumlarının iç ve dış güvenlik hizmetlerinin farklı bakanlıklara bağlı personel tarafından yerine getirilmesi, kurumlarda iki başlılığa, hükümlü ve tutuklular ile ziyaretçilerin iki ayrı yerde aranması gibi mükerrer işlemlere ve başta sevk ve nakil olmak üzere hizmetlerin yerine getirilmesinde koordinasyon sorunlarına neden olabilmektedir.

2803 sayılı Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun, jandarmanın genel görevlerini düzenleyen 7 nci maddesinde temel görevleri mülkî, adlî ve askerî görevler olarak tasnife tâbi tutulmuş, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korumalarını yapma görevi ise, jandarmanın mülkî görevleri arasında sayılmıştır. Dikkat edilmelidir ki, suç ve suçlulukla mücadelede kanunlardan kaynaklanan görevlerin yerine getirilmesinde aslî unsur genel kolluk gücüdür. Jandarmanın genel kolluk görevinin yanı sıra, askerî görevlerinin de varlığı dikkate alındığında, ceza infaz kurumlarının dış koruma görevinin jandarma tarafından yerine getirilmesine devam edilmesi halinde, personel sayısı ve görev yoğunluğu bakımından güçlüklerle karşılaşılacaktır.

Çağdaş infaz rejiminin temel ilkeleri dikkate alınarak ceza infaz kurumlarının fonksiyonel ve fizikî kapasite bakımından 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda öngörülen tasnife uygun yapılandırılması için, dış koruma hizmetlerinin de eksiksiz yerine getirilmesi gerekmektedir. Oysa ki mevcut organizasyon ve personel durumu itibarıyla yeniden yapılandırma faaliyetlerinin yerine getirilmesi mümkün gözükmemektedir. Zira çağdaş penoloji biliminde, infaz hukukunda egemen olan düzen ve muhafaza fonksiyonunun yerine getirilmesi birbirinden ayrılmaz bir unsur olarak telakki edilmektedir.

Ceza infaz kurumları personelinin dış güvenlik hizmetlerini yerine getirme kapasitesine sahip olamaması nedeniyle bu hizmetler geçici olarak Jandarmaya verilmiştir.

Tasarıyla, iç güvenlik hizmetlerini yerine getiren Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne bu görevi yanında, dış güvenlik hizmetlerini de yerine getirme görevi verilerek, iç ve dış güvenlik hizmetlerinin farklı bakanlıklara bağlı personel tarafından yerine getirilmesindeki sorunların giderilmesinin yanında, Jandarmanın aslî görevine dönebilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Maddede, Tasarının kapsamı belirtilmiştir.

Tasarıyla, güvenlik hizmetlerinin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmesi amaçlandığından, bu hizmet kapsamında sayılabilecek aslî ve tamamlayıcı düzenlemelere Tasarıda yer verilmiştir.

“Güvenlik hizmeti” kavramı, içerik ve anlam itibariyle sadece kurumların fizikî güvenliklerinin sağlanmasından ibaret değildir. Zira bu kurumlarda barındırılan hükümlü ve tutukluların, kuruma veya başka bir yere götürülüp getirilmesi, nakli, sevki, hastane ve sağlık kuruluşlarında muhafazası veya duruşmalarda can güvenliklerinin sağlanmasına ilişkin hizmetleri de kapsamaktadır.

Ceza infaz kurumlarının güvenlik hizmetlerinin sağlanmasında görev alacak personelin unvan, görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlarda Tasarıyla düzenlenmiştir.

MADDE 3- Madde ile, Tasarıda geçen bazı terimlerin tanımlarına yer verilmiştir.

Bedenî kuvvetin, güvenlik görevlilerince, direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde doğrudan doğruya kullanılan gücü; maddî gücün ise, güvenlik görevlilerince, direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde bedenî kuvvetin dışında kullanılan kelepçe, cop, basınçlı su, göz yaşartıcı gazlar veya tozlar, fizikî engeller, güvenlik köpekleri ile sair hizmet araçlarını ifade ettiği belirtilmektedir.

Güvenlik görevlisinin, iç ve dış güvenlik görevlilerinin tamamını kapsadığı, dış güvenlik görevlisinin, dış güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde görevlendirilen, ceza infaz kurumu müdür yardımcısı, infaz uzmanı, infaz uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru, infaz ve koruma memuru ile şoförünü; iç güvenlik görevlisinin ise, iç güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde görevlendirilen, ceza infaz kurumu müdür yardımcısı, infaz uzmanı, infaz uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurunu, ifade etmektedir.

Güvenlik hizmetlerinin iç ve dış güvenlik hizmetlerini kapsayacak şekilde tanımlanarak, dış güvenlik hizmetlerinin, kurumların veya kurumların toplu olarak bulunduğu kampüsler ile eklentilerinin dış güvenliğinin sağlanması, hükümlü ve tutukluların her ne sebeple olursa olsun kurum dışına çıkarılmaları ve kurum dışında muhafazaları ile Bakanlık tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde verilen sevk ve nakil talimatlarına ilişkin hizmetleri; iç güvenlik hizmetlerinin ise, hükümlü ve tutukluların günlük yaşamları ve infaz işleri ile iyileştirme faaliyetlerinin devamı ile kurum içerisindeki güvenlik ve disiplinin sağlanması, firarların önlenmesi için gözetim ve denetime ilişkin hizmetleri ifade ettiği belirtilmektedir.

Kurum terimi, 5275 sayılı Kanunda sayılan ve özellikleri belirtilen, Kapalı Ceza İnfaz Kurumları; Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumları; Kadın, Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumları; Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri; Açık Ceza İnfaz Kurumları ve Çocuk Eğitim Evleri ve Tutukevleri ile bunların eklentileri, bahçeleri, açık alanları, giriş çıkış yerleri gibi tüm unsurlarını ifade etmektedir. Bu kurumların en üst amiri de Kurum Müdürü olarak tanımlanmaktadır.

Özel müdahale birimi, kurumlarda isyan, direniş, firar, firara teşebbüs veya asayiş bozan benzeri olayların ortaya çıkması halinde ve özel güvenlik gerektiren nakil işlemlerinde görevlendirilmek üzere iç ve dış güvenlik görevlilerinden oluşturulan birimi ifade etmekte olup, bu birimin görevi acil hallerde müdahaleyle sınırlı olacak ve sadece çok önemli olaylarda görev alacaklardır.

Öte yandan, Tasarının 2 nci maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde, askerî ceza infaz kurumları, Tasarı kapsamına alınmamıştır.

MADDE 4- Maddede, güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde göz önüne alınacak temel ilkelere yer verilmiştir.

5275 sayılı Kanununun 2 ilâ 7 nci maddelerinde düzenlenen infaz hukukuna ilişkin temel ilkeler güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde de gözetilecektir.

Başta Anayasa olmak üzere, ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşme ve bildirgelerde yer alan ilkeler, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı sırasında gözetilecek temel direktifler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu cümleden olmak üzere, ayrımcılık yasağı, insanlık dışı aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunmama kuralı, güvenlik hizmetlerinde de gözetilecek bir direktif hükmüdür. Öte yandan, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı sırasında ulaşılmak istenen temel amaçlar ile hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler de güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde dikkate alınacaktır. Zira kurumların güvenliğinin en iyi şekilde sağlanması infaz rejiminin bir parçasıdır. Kaldı ki, muhafaza fonksiyonundan yoksun olabilecek bir infaz rejimi, hükümlü ve tutuklulara tanınan hak ve sorumlulukların yerine getirilmesinde zaafiyeti oluşturabilecektir.

MADDE 5- Maddeyle, Kurumların güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinden kurum müdürü sorumlu olacağı, kurumların toplu olarak bulunduğu kampüslerdeki ortak alanlar ile kampüs dışındaki eklentilerinin güvenlik hizmetleri ile bu kampüslerde yapılacak sevk ve nakillerin koordinasyonunun Genel Müdürlükçe görevlendirilen bir kurum müdürlüğü tarafından yapılacağı ve müdürlük teşkilâtı bulunmayan ceza infaz kurumlarının yönetim ve güvenlik hizmetlerinin ise Genel Müdürlükçe belirlenecek kurum müdürlüğü tarafından yerine getirileceği düzenlenmektedir. Zira, müdürlük teşkilâtı bulunmayan küçük cezaevlerine nakil amacıyla özel personel ve araç tahsisi aşırı mali külfet getireceği için buraların sevk ve nakil işlemleri, Genel Müdürlüğün belirleyeceği müdürlük teşkilâtı olan daha büyük kurumlarca yerine getirilecektir.

MADDE 6- Maddeyle, kurumların güvenlik ve asayişini sağlamak, bu işlerin koordineli bir şekilde işlemlerini gerçekleştirmek ülke çapında bu konuda uygulama birliği ve azami derecede verim alabilmek amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde İç Güvenlik Daire Başkanlığı ile Dış Güvenlik Daire Başkanlığı kurulmaktadır.

MADDE 7- Kurulacak daire başkanlıklarında kimlerin görev alacağı ve nasıl yapılandırılacağı belirtilmektedir.

MADDE 8- Kurulacak İç Güvenlik Daire Başkanlığının görevinin, kanunlarda belirtilen iç güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumlu; Dış Güvenlik Hizmetleri Daire Başkanlığının görevinin ise, kanunlarda belirtilen dış güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumlu belirtilmektedir.

MADDE 9- Madenin birinci fıkrasında dış güvenlik görevlilerinin ikinci fıkrasında da iç güvenlik görevlilerinin görev ve yetkileri ayrı ayrı sayılmaktadır.

Dış güvenlik görevlilerinin ana görevinin kurumların dış güvenlik hizmetlerini sağlamak olduğu hükme bağlanmıştır. Dış güvenlik hizmetleri, Tasarının 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde ayrıntılı olarak tanımlanan hizmetleri kapsamaktadır. Söz konusu bentte dış güvenlik hizmetleri kavramının hükümlü ve tutukluların nakli, sevk, hastane ve sağlık merkezlerinde muhafaza işlemlerini kapsadığı açık olduğundan, dış güvenlik görevlilerinin genel anlamda görev ve yetkilerini bu maddede ayrıca bu husus belirtilmemiştir.

Dış güvenlik görevlilerinin talep edilmesi hâlinde, açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinden kapalı kurumlara yapılacak nakiller de dış güvenlik görevlilerinin görev ve yetkisinde sayılmaktadır.

Dış güvenlik görevlileri, hükümlü ve tutukluların nakledildiği araçlar, sağlık kurum ve kuruluşlarında hükümlü ve tutukluların kalması için tahsis edilen yerler ile diğer ilgili yerlerde mevzuata uygun şekilde arama ve kontrol işlemlerini yapacaklardır. Buna göre, dış güvenlik görevlileri, kurum ile kuruma ait nakil aracı, sağlık ünitesi veya diğer ilgili yerlere girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirmek, üst ve eşyalarını detektörle aramak, x-ray cihazlarından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirmek yetkisine sahiptir. Bu cihazların bulunmadığı yerlerde veya şüphe hâlinde ise arama ve kontrol elle yapılacaktır.

Öte yandan, bentte yer alan “diğer ilgili yerler” ibaresi, hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumu, nakil aracı, sağlık ünitesi, duruşma salonu, mahkeme veya hastane koridoru ve keşif gibi dış güvenlik hizmetinin zorunlu olarak yapılacağı yerleri de kapsamaktadır. Ancak, dış güvenlik görevlilerine verilen bu görev ve yetkilerin kapsam ve niteliği, dış güvenlik hizmetinin sağlanması amacıyla sınırlı ve orantılı olduğundan, bu yetki ve görev hâlen ilgili mevzuat hükümlerine göre genel kolluğun kullanmış olduğu görev ve yetkileri kapsamamaktadır.

Doğal afet, yangın, isyan, firar, firara teşebbüs, kurumlarda asayiş ve düzeni önemli ölçüde bozan yaygın direniş ve şiddet hareketleri, silâhli çatışma veya benzeri ciddi tehlike yaratan hâllerde, iç güvenlik görevlilerinin müdahalede yetersiz kaldığı durumlarda, dış güvenlik görevlileri kurum içine girerek kurumun iç güvenliğini sağlamak, asayiş ve düzeni yeniden tesisi etmekte görevlidir.

Hükümlü ve tutukluların sevk, nakil ve duruşma sırasında veya buldukları yerde meydana gelen olaylarda, Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen herkes tarafından kullanılacak yakalama yetkisinin koşul ve orantısına uymak suretiyle dış güvenlik görevlileri tarafından kullanılacağı belirtilmektedir. Öte yandan, madde metninde geçen “buldukları yerde” ibaresinin, dış güvenlik kavramıyla birlikte değerlendirilmesi gerekir. Bu yerler, örneğin; nakil aracı, duruşma salonu, mahkeme veya hastane koridoru, mahkeme nezarethanesi gibi önceden öngörülmeyen yerler de olabilir.

Asıl olarak iç güvenlik görevlilerine verilen, kurumlarda yapılacak arama işlemine, kurum müdürünün gerekli görmesi hâlinde dış güvenlik görevlilerinin de katılabilecekleri açıkça belirtilmiştir. Çünkü verilen görevler bakımından iç güvenlik görevlileri bazen aramalarda tek başlarına yetersiz kalmaları nedeniyle böyle bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

Dış güvenlik görevlilerinin, kurumlara girişlerde mutlaka arama yapabilecekleri, çıkışlarda ise duruma göre, şartların gerektirmesi hâllerinde arama yapma yetkisine sahip oldukları belirtilmiştir.

Genel ceza mahkemelerince tutuklanan ancak askerî cezaevi ve tutukevlerinde bulunması gereken asker kişilerin, her türlü sevk ve nakil işlemlerini dış güvenlik görevlileri yapacaktır.

Kurumların iç güvenlik hizmetlerini iç güvenlik görevlilerinin yerine getirecekleri ikinci fıkrada belirtilmektedir. İç güvenlik hizmetlerinin neler olduğu tanımlar maddesinde belirtildiği için tekrardan kaçınmak amacıyla bu madde de yeniden ifade edilmemiştir. Ancak iç güvenlik görevlileri, hükümlü ve tutukluların günlük yaşamları ve iyileştirme faaliyetlerinin devamı ile kurum içerisindeki güvenlik ve disiplinin sağlanması, firarların önlenmesi için gözetim ve denetime ilişkin hizmetleri yerine getireceklerdir.

Üçüncü fıkrada, güvenlik görevlileri, kurumlarda olağan veya olağanüstü aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte hükümlü, tutuklu veya personel bakımından tehlike doğurabilecek ya da yasaklanmış eşyaya rastlamaları hâlinde bunları kontrol altına alarak, durumu gecikmeksizin yetkili ve görevli Cumhuriyet savcısına bildireceklerdir.

Dördüncü fıkrada, güvenlik görevlileri, kurumlarda suç işlenmesi hâlinde yetkili ve görevli Cumhuriyet savcısının emri alınıncaya kadar olay yerini ve delillerini korumakla görevli kılınmıştır. Dikkat edilmelidir ki, Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında suç soruşturması niteliğinde olabilecek işlem ve faaliyetler yine bu Kanunun belirttiği makam ve mercilerce yerine getirilecektir. Dolayısıyla kurumlarda suç işlenmesi hâlinde, soruşturma evresinin güvenlik ve selameti bakımından dış güvenlik görevlileri tarafından yapılacak işlem, olay yerini ve delilleri koruma altına almaktan ibarettir. Bu nedenle, güvenlik görevlilerince fizikî muayene, keşif, yüzleştirme ve benzeri soruşturma işlemleri yapılamayacaktır. Zira, bu işlemler bizatihi soruşturma makamlarınca yetkilendirilen görevlilerce yerine getirilecektir. Belirtmek gerekir ki, kurumlarda meydana gelen ve ceza hukuku anlamında suç niteliğinde olabilecek fiillerin işlenmesi hâlinde güvenlik görevlilerinin görev, yetki ve sorumluluklarının kapsam ve sınırı yine Tasarıda dış güvenlik görevlilerine ait görev ve yetkiler ile “güvenlik görevlisi” teriminin içerdiği anlam gözönünde tutularak yorum ve uygulama yapılması gerekir.

Güvenlik görevlilerinin, Tasarı dışında diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmekle görevli oldukları da ayrıca belirtilmektedir.

MADDE 10- Maddede güvenlik görevlilerinin çalışma esas ve usulleri düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, dış güvenlik hizmetlerinin niteliği gereği kesintisiz olarak yirmidört saat esasına göre yürütülen hizmetler olması nedeniyle, bu hizmetleri yerine getirenlerin, nöbet ve vardiya usulüne göre çalıştırılacağı öngörülmektedir.

Güvenlik görevlilerinin çalışma esas ve usulleri, görevlendirilmeleri, görev süreleri, iç ve dış güvenlik hizmetlerine geçiş koşulları, özel müdahale birimi ile dış güvenlik hizmetlerinde görevlendirileceklerde aranacak yaş, sağlık, eğitim ve diğer şartların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

Kurumların güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesi sırasında, ihtiyaç duyulması hâlinde iç güvenlik görevlileri, kurum müdürünce, geçici olarak dış güvenlik hizmetlerinde görevlendirilebileceklerdir. Dış veya iç güvenlik hizmetlerinde geçici olarak görevlendirilen güvenlik görevlileri, görevlendirildikleri hizmete ilişkin kanunlarla verilen hak ve yetkilere sahip olacaklardır.

MADDE 11- Ceza infaz kurumlarının güvenlik hizmetlerinde görevli infaz ve koruma başmemurları, infaz ve koruma memurları ile şoförlerinin, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarının, güvenlik hizmetlerinin kapsam ve niteliği göz önünde tutularak, hizmetin aksamadan yürütülmesini sağlamak amacıyla, ceza infaz kurumlarındaki aslı görevleri dışında başka bir göreve atanamayacağı veya görevlendirilemeyeceği belirtilmiştir.

İnfaz ve koruma başmemurları, infaz ve koruma memurları ile şoförleri, ihtiyaç hâlinde personel ve iş durumu göz önünde bulundurularak sadece Bakanlık merkez ve taşra birimleri ile ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerinde çalıştırılabileceklerdir.

MADDE 12- Maddede, güvenlik görevlilerinin, Tasarıyla veya diğer kanunlarla verilen görevleri yaparken maddede yazılı hâllerin ya da asayışı bozan bir olayın ortaya çıkması durumunda, bu hâllerin önlenmesi veya direnişin etkisiz kılınması amacıyla hangi şartlarda zor kullanma yetkisini haiz olduğu ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Bilindiği gibi, güvenlik görevlilerinin zor kullanma yetkisi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin R(2006)2 sayılı Tavsiye Kararının güç kullanımına ilişkin 64 üncü maddesinde düzenlenmiş, ayrıca 65 inci maddesinde güç kullanımının şartlarını kapsayan ayrıntılı bir prosedürün iç hukukta yer alması öngörülmüştür. Madde düzenlemesinde, söz konusu Tavsiye Kararının hükümleri de dikkate alınmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, güvenlik görevlilerinin, görevini yaparken direniş, firar, firara teşebbüs, ayaklanma veya asayışı bozan benzeri olaylarla karşılaşması hâlinde, bu olayların önlenmesi, saldırının veya saldırıda bulunanların etkisiz hâle getirilmesi, direnişin kırılması amacıyla veya kanuna uygun bir emrin ifası sırasında, aktif veya pasif direniş gösterilmesi hâlinde ve direnişi kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkili olduğu belirtilmektedir. Bu fıkra hükmünün uygulanabilmesi aşağıdaki hâl ve şartların gerçekleşmesine bağlıdır:

1) Her şeyden önce kanunlarla verilen görevin yerine getirilmesi kapsamında bir direnişin söz konusu olması gerekmektedir.

Direniş, kurumlarda mevzuat hükümlerine göre uyulması gerekli davranış kurallarına belli bir ölçüde ve oranda kuvvet kullanımını da kapsayacak şekilde karşı koymayı ifade eder. Direniş salt uyulması gereken kurallara uyulmaması değildir. Bunun belli bir yoğunlukta dışarıya vurulması ayrıca bir sürekliliği de içermesi gerekmektedir.

2) Kurumlarda, güvenlik görevlilerinin kanunlarla verilen görevlerini yerine getirirken asayışı bozan bir olayın çıkması gerekmektedir.

Belirtmek gerekir ki, yukarıda açıklanan iki durum aynı anda aranması gereken hâller değildir. Başka bir ifadeyle bir kurumda sadece direniş veya asayışı bozan bir olay ortaya çıkabilir. Ya da somut bir olayda hem direniş hem de asayışı bozan bir durumun ortaya çıkması da söz konusu olabilir.

Örneğin, hükümlü ve tutukluların kurum dışında bir yere götürülüp getirilmesi sırasında kaçmaya kalkışması, başkaları tarafından kaçırılmaya kalkışılması, hükümlü ve tutukluların, sevk, nakil veya duruşmalarda hazır bulundurulmaları sırasında vücut dokunulmazlığına karşı suç işlenmesi ya da nakil araçlarının başka araçlarla yakından takip edilmesi gibi durumlarda güvenlik görevlileri zor kullanma yetkilerini kullanabileceklerdir.

Maddenin ikinci fıkrasında, zor kullanma yetkisi kapsamında hangi hâl ve ölçüde bedenî kuvvet veya maddî güç kullanılacağı hükme bağlanmıştır. Buna göre, asayışı bozan bir olayın söz konusu olması veya direnmenin ortaya çıkması hâlinde, bunların kapsamı, ciddiyeti ve derecesine göre asayışı bozanları ya da direnenleri etkisiz hâle getirecek şekilde kademeli olarak artan oranda bedenî kuvvet veya maddî güç kullanılacaktır. Bu fıkra hükmünün uygulanabilmesi için öncelikli olarak birinci fıkrada belirtildiği gibi asayışı bozan bir olay veya direnmenin ortaya çıkması gerekmektedir. İkinci olarak kullanılacak bedenî kuvvet veya maddî gücün asayışı bozanları veya direnenleri etkisiz kılma amacına yönelik olması gerekir. Başka bir yöntemle direniş veya asayışı bozan olay etkisiz kılınabilecek ise, bedenî kuvvet veya maddî güç kullanılmayacaktır. Örneğin, hükümlü veya tutuklulara yapmış oldukları hareketin mevzuat hükümlerine göre disiplin cezasını gerektiren bir fiil olduğu ya da suç teşkil edebileceği uyarısıyla olumsuz durum bertaraf edilebiliyor ise, artık bedenî kuvvet veya maddî güç kullanılmayacaktır. Belirtmek gerekir ki, bedenî kuvvet veya maddî güç kullanımında orantılılık ilkesi daima gözönünde bulundurulacaktır. Kullanılacak güç, direnmenin kapsam ve derecesine bağlı olarak, ayrıca, direnenleri etkisiz

hâle getirecek ölçü ve oranda kademeli olarak artan nispette olacaktır. Diğer bir ifadeyle, zor kullanmada amaç, asayışı bozan olayı sona erdirmek veya direnenleri etkisiz hâle getirmektir. Kullanılacak kuvvetin derecesi, asayışı bozan olayın niteliği veya direnmenin derecesine bağlıdır. Asayışı bozan olayın ciddiyeti veya direnmenin derecesi ne kadar ağır ise, kullanılacak kuvvetin derecesi de o kadar fazla olacaktır. Güvenlik görevlileri, bu eylemleri gerçekleştirenleri etkisiz hâle getirmek için sahip olduğu metotlara kademeli olarak başvuracak, seçilen metodun, her zaman, derece olarak asayışı bozan olay veya direnmeden üstün olması gerekecektir. Aksi takdirde, saldırı ve direncin etkisiz hâle getirilmesi mümkün olamayacaktır. Dolayısıyla bu madde kapsamında zor kullanma yetkisi, asayışı bozan olay veya direnme ya da saldırıda kullanılan ile aynı nitelikte zor kullanılması anlamında yorumlanamayacaktır. Güvenlik görevlileri, asayışı bozan olay veya direnme ya da saldırıyı ortadan kaldıracak üstünlükte zor kullanacaktır.

Üçüncü fıkraya göre, zor kullanmadan önce, ilgililere asayışı bozan tutum ve davranışlarına ya da direnmeye devam etmeleri hâlinde doğrudan doğruya zor kullanılacağı uyarısı yapılır; ancak asayışı bozan olayların veya direnmenin niteliği, kapsam ve derecesi gözönünde bulundurularak, uyarı yapılmadan da zor kullanılması mümkündür. Belirtmek gerekir ki, asayışı bozan tutum ve davranışların ya da direnmenin mahiyetine göre, dış güvenlik görevlilerinin zor kullanmadan önce uyarı yapması esas olmakla birlikte, asayışı bozan tutum ve davranışlar ile direnişin niteliği, kapsam ve derecesi itibariyle bazı durumlarda, görevlilerin uyarı yapmadan da derhal reaksiyon göstermesi ve gerekli tedbirleri alması gerekebilir. Dikkat edilmelidir ki; durumun tehlikelilik arz etmesi ve derhal karşı tedbir alınmadığı takdirde ağır sonuçlar meydana gelmesi söz konusu olduğunda, uyarı yapılmadan da zor kullanılabilir. Bu durumda bile, keyfi tutum ve davranışlara meydan vermemek bakımından, asayışı bozanlar ile direnenleri etkisiz hâle getirecek şekilde orantılı ve kademeli olarak artan oranda bedenî kuvvet veya maddî güç kullanılması gerekir. Fıkra düzenlemesinde 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda 5681 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler de gözönünde tutulmuştur.

Maddenin dördüncü fıkrasında, acil hâllerde zor kullanma yetkisi kapsamında asayışı bozan olayları sona erdirmek veya direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla araç ve gereçlerden hangisinin kullanılacağı ve zorun derecesinin, güvenlik görevlileri tarafından takdir ve tayin edileceği hükme bağlanmıştır. Ancak, diğer hâllerde, kurum müdürünün, yokluğunda kurumda bulunan en üst amirin talimatı doğrultusunda hareket edeceklerdir. Müdahalenin aciliyetini duruma göre güvenlik görevlileri takdir edecektir. En üst amir, olay anında kurumda bulunan en kıdemli güvenlik görevlisini ifade etmektedir. Bu durumda, en üst amir, olayın gerçekleştiği yere göre, kurum müdür yardımcısı olabileceği gibi, duruşma salonu veya sevk ve nakil aracında bulunan en kıdemli infaz ve koruma şefi veya infaz ve koruma memuru da olabilecektir. Bu durumda da zor kullanma yetkisi, güvenlik görevlilerinin en üst amiri tarafından takdir ve tayin edilecektir. Kurum içerisinde meydana gelen olaylarda ise, kurum müdürünün, onun yokluğunda kurumda bulunan en üst amir kimse onun talimatı doğrultusunda hareket edilecektir. Diğer kolluk görevlileriyle birlikte yapılan müdahaleler ise, bu madde kapsamında değil, Tasarının “İşbirliği” kenar başlıklı 17 nci maddesinin hükümlerine göre gerçekleştirilecektir. Öte yandan, dış güvenlik görevlilerinin kullanacağı araç, gereç ile zorun derecesi belirlenirken, maddenin ikinci fıkrasında yer alan “orantılılık” ilkesi de dikkate alınacaktır.

Beşinci fıkrada da, güvenlik görevlilerinin, kendilerine, kuruma, nakil aracına, hükümlü ve tutuklulara veya diğer görevlilere yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun meşru savunmaya ilişkin hükümleri çerçevesinde savunmada bulunabilecekleri düzenlenmektedir.

Altıncı fıkrada, sevk ve nakiller sırasında hükümlü ve tutuklulara kelepçe takılması da dahil her türlü tedbir alınacağı belirtilmektedir. Burada özellikle, sevk ve nakiller esnasında kelepçe takılmasının zor kullanma kapsamında kabul edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 13- Maddenin birinci fıkrasında, güvenlik görevlilerinin, ateşli silâh taşıyabilecekleri veya bulundurabilecekleri hükme bağlanmıştır. Kurum müdürü ile dış güvenlik görevlilerine bedeli mukabilinde zatî demirbaş silah verilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmünün, dış güvenlik görevlileri hakkında da uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Bilindiği gibi, 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yerlerde hiçbir şekilde silâh taşınmayacağı düzenlenmiş olup, üçüncü fıkrasında ise, aynı maddenin birinci fıkrasının (A), (B) ve (C) bentlerinde sayılan yerlerde silâh taşıma yetkisi bulunan kişiler gösterilmiştir. Ancak sayılan bu görevliler arasında dış güvenlik görevlileri sayılmamaktadır. Tasarıyla getirilen bu hükümler karşısında, hükümlü ve tutukluların sevk, nakil, duruşma, keşif, muayene ve tedavi, spor, eğitim ve öğretim gibi sebeplerle bulundurulabileceği yerlerde, dış güvenlik hizmetleri çerçevesinde, dış güvenlik görevlilerine silâh taşıma yetkisi verilmesi zorunluluk hâline gelmiştir. Bu nedenle maddenin ikinci fıkrasıyla, 6136 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesine yapılan atıfla, dış güvenlik görevlilerine de bu yetki tanınmaktadır.

MADDE 14- Maddenin birinci fıkrasında, güvenlik görevlileri ateşli silahları, bu Kanunda ve diğer kanunlarda yer alan görevleri yaparken kullanabileceklerdir. Bunun dışında kullanma yetkileri bulunmamaktadır. Ceza infaz kurumlarının iç güvenliklerinin sağlanması sırasında iç ve dış güvenliği bozacak biçimde örneğin isyan, toplu kalkışma veya kuruma zarar verme gibi iç güvenlik görevlilerince önlenemeyecek olayların meydana gelmesi durumunda, özel müdahale birimi ile dış güvenlik görevlileri silahla ceza infaz kurumuna girebileceklerdir.

Güvenlik görevlilerinin silâh kullanma yetkisi ile bu yetkinin kullanılacağı durumlar ikinci fıkrada düzenlenmektedir.

İkinci fıkranın (a) ilâ (e) bentlerinde sayılan durumlarda dış güvenlik görevlilerince silâh kullanılmasının mümkün olduğu öngörülmüştür. Meşru savunma hakkının kullanılması; bedenî kuvvet veya maddî güç kullanarak etkisiz hâle getirilemeyen asayiş bozan bir olay veya direniş karşısında, bu olayı önlemek ya da direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde silâh kullanma; hükümlü ve tutuklunun kurumdan veya nakil ve sevk sırasında bulunduğu yerden kaçmaya kalkışması ya da bu maksatla saldırıda bulunması; korumakla görevli oldukları kurum, yer, tesis, araç ve silaha karşı saldırıda bulunulması veya kendisine teslim edilmiş kişilerin kaçırılmaya kalkışılması, bunlara karşı vuku bulacak saldırıyı başka türlü savuşturma imkânının bulunmaması; saldırı veya karşı koymaya elverişli silâh, alet veya eşyaların teslimi istendiği hâlde, verilmeyerek direnişte bulunulması veya teslim edilmiş silâh, alet veya eşyaların tekrar alınmasına teşebbüs edilmesi, ya da kurumlarda bastırılmayan kavga, kargaşa, direnme ve ayaklanma çıkması hâllerinde dış güvenlik görevlilerince, silâh kullanılabilir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, saldırı veya tehlikenin defedilmesinde ölçülülük ve orantılık ilkesinin gözönünde bulundurulacağı belirtilmiştir. Ölçülülük ve orantılık ilkesi hukukun genel prensiplerinden olup, silâh kullanmada da öncelikle uyulması gereken bir ilkedir. Bu ilke her somut olaya ve şartlara göre takdir edilerek uygulanacaktır.

İç güvenlik görevlilerinin, kurum içine silahla giremeyecekleri hükmü getirilmektedir. Belirtmek gerekir ki, iç güvenlik kurallarının yerine getirilmemesi veya başka bir anlatımla kurumlarda düzen ve muhafaza fonksiyonunun bozulması ve diğer koşulların da gerçekleşmesi hâlinde dış güvenlik görevlilerinden ya da acil müdahale biriminden yardım istenmesi gerekmektedir. Bu nedenle, iç güvenlik görevlileri kurum içerisine hiçbir şekilde ateşli silahla giremeyeceklerdir. Fakat, iç güvenlik görevlilerinin ateşli silah dışında kanunen silahtan sayılabilecek eşyaları görevleri gereği kurum içine sokabilmeleri mümkündür.

MADDE 15- Maddede güvenlik görevlilerinin silâh kullanmasında uyacağı esaslar ayrıntılı olarak belirlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, silâh kullanmada, olayın veya durumun özellikleri gözönünde bulundurularak; savunmaya ilişkin aletlerle önleyici ve etkisiz duruma getirici yöntem ve araçların kullanılmasına öncelik verileceği, bundan sonra ateşli silâhların hedefe yöneltilmesi safhasına geçileceği belirtilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde ise, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin tavsiye kararları ile yine konuya ilişkin hukukumuzda yer alan mevzuat hükümleri gözönünde tutularak ateş etmenin silâh kullanmada son çare olduğu bir temel direktif olarak Tasarı metnine alınmaktadır.

Maddenin (c), (ç) ve (d) bendinde, dış güvenlik görevlisinin, silâh kullanmadan önce kişiye duyabileceği şekilde çağrıda bulunacağı, kişinin bu çağrıya uymayarak eylemine devam etmesi hâlinde, önce uyarı amacıyla silâhla ateş edilebileceği, buna rağmen eyleme son verilmemesi hâlinde, kişinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçü ve oranda silâh kullanılabileceği öngörülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, dış güvenlik görevlisi, görevi sırasında, kendisine veya muhafaza etmekle sorumlu olduğu kuruma, hükümlü veya tutukluya karşı silâhlı saldırıya teşebbüs edilmesi hâlinde, saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçü ve oranda duraksamadan ateşli silâh kullanabileceği düzenlenmektedir.

MADDE 16- Maddede, dış güvenlik görevlilerinin, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı hükme bağlanarak dış güvenlik görevlilerinin görev suçu işlemeleri hâlinde haklarında yapılacak soruşturma işlemlerinin 5271 sayılı Kanunun 161 inci maddesi hükümlerine göre Cumhuriyet savcılar tarafından yürütülmesi olanaklı hâle getirilmektedir.

Öte yandan, mevcut uygulamada kurumlarda iç güvenlik hizmetlerinde görev yapan personelin görev suçları hakkında Cumhuriyet savcılarınca re'sen soruşturma açılması söz konusu olduğundan, dış güvenlik görevlileri bakımından da aynı soruşturma rejiminin uygulanması ve olabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla bu düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, Tasarının 12, 14, 15 ve 17 üncü maddelerinde belirtilen durumlarda, dış güvenlik görevlilerinin veya dış güvenlik görevlileri ile genel kolluğun kuvvet kullanarak müdahale ettiği durumlarda, bunların bazı suç örgütlerinin hedefi hâline gelmelerinin önlenmesi amacıyla kimlik bilgilerinin gizli kalması öngörülmüştür.

MADDE 17- Maddenin birinci fıkrasında, güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde güvenlik görevlilerinin, Tasarı ve diğer kanunlarla verilen görevleri kolluk

makamları ile kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde yerine getireceği vurgulanmaktadır.

Kurumlarda düzen ve muhafaza işleminin etkin bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla bu hizmetlerin işbirliği esasına dayanılarak yürütülmesinde fayda bulunmaktadır. Bu nedenle, güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde, Tasarı ve diğer kanunlarla verilen görevler, Polis, Jandarma, Sahil Güvenlik gibi genel kolluk makamları ile hastane, itfaiye, yerel yönetimler, kamu hizmeti sunan diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde hareket edilmesinde fayda bulunmaktadır. Örneğin; tehlikeli bir hükümlü veya tutuklunun nakledileceğinin bildirilmesi üzerine, hükümlü ve tutuklunun kaçmasını veya kaçırılmasını önlemek maksadıyla yol güvenliğinin sağlanması için Polis ve Jandarma tarafından yol güzergahında sorumluluk sahası esasına göre gerekli güvenlik önlemleri alınacaktır. Aynı şekilde tehlikeli bir hükümlü veya tutuklunun duruşmasında, hastanedeki muayene ve tedavisi sırasında kaçmasını veya kaçırılmasını önlemek için buralarda gerekli güvenlik önlemleri, sorumluluk sahası esasına göre Polis, Jandarma ve özel güvenlik teşkilâtları tarafından alınarak dış güvenlik personeline yardımcı olunacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, doğal afet, yangın, ayaklanma, firar, fırara teşebbüs, kurumlarda asayiş ve düzeni önemli ölçüde bozan yaygın direniş ve şiddet hareketleri, silâhlı çatışma veya benzeri ciddi tehlike yaratan hâllerde, kurum dış ve iç güvenlik görevlilerinin yetersiz kalması koşuluyla; kurumun iç veya dış güvenliğinin sağlanması ya da asayiş ve düzenin yeniden tesis edilmesi amacıyla, Cumhuriyet başsavcısı tarafından yazılı veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, daha sonra yazılı hâle getirilmek üzere sözlü olarak mahallin en büyük mülkî amirine iletileceği, taleplerin mahallin en büyük mülkî amiri tarafından gecikmeksizin yerine getirileceği öngörülmektedir.

Uygulamada sevk ve nakil işlemleri Jandarma görevlileri tarafından yerine getirilmektedir. Ancak Jandarma tarafından yerine getirilen bu işlemler, Tasarıyla birlikte dış güvenlik görevlilerine verilmektedir. Bu nedenle, sevk ve nakil sırasında güvenlik, koruma veya konaklamaya ihtiyaç duyulması hâlinde, sevkten sorumlu dış güvenlik görevlisinin bu talebi kolluk makamlarınca derhâl yerine getirilmeleri maddenin üçüncü fıkrasıyla düzenlenmektedir. Ayrıca, durum mahallin Cumhuriyet başsavcılığına bildirilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasında ise, kolluk makamlarından yardım talep edilmesi hâlinde uygulanacak işbirliği esasları belirlenmiştir. Buna göre, kolluk kuvvetleri kurumlarda iç veya dış güvenliğin sağlanmasında ya da asayiş veya düzenin yeniden tesis edilmesi hususunda kendi mevzuatında sahip olduğu yetkileri kullanacaktır. Dikkat edilmelidir ki, kolluk kuvvetleri bakımından kullanılacak yetkinin şümulü ve sınırı göz önünde tutulduğunda, Tasarı hükümlerine göre zor kullanma veya silâh kullanılmasını gerektiren hâllerde 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu hükümleri göz önünde bulundurulacaktır. Güvenlik görevlileri bakımından ise, Tasarının 12, 14 ve 15 inci maddesi hükümleri dikkate alınacaktır. Örneğin, müşterek güç kullanımını gerektiren bir durumda kurumlarda polisin hangi hâllerde zor ve silâh kullanma yetkisine haiz olduğu 2559 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinde belirtilen hâl ve şartlar gözönünde tutularak tayin ve tespit edilecektir. Fıkranın (b) bendinde ise kuvvet kullanarak kurumlara müdahale edildiği durumlarda hangi esaslara göre hareket edileceği ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Buna göre, dış güvenlik görevlileri ile genel kolluğun birlikte toplu kuvvet kullanarak müdahale ettiği durumlarda; işbirliği ve koordinasyon ile olayları sona erdirmek veya direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla kullanılacak personel, araç, gereç ve zor kullanmanın derecesini, bu Tasarının 12, 14 ve 15 inci madde hükümleri de gözetilmek ve müdahale eden kolluk görevlilerinin en üst amirlerinin görüşleri alınmak suretiyle, kurum müdürü, yokluğunda kurumda bulunan en üst amir tarafından takdir edeceği hükme bağlanmıştır. Kurum müdürü yokluğunda kurumda bulunan en üst amir bu konudaki kararını

verirken, Tasarının 12, 14 ve 15 inci maddelerinde düzenlenen zor kullanma ve silâh kullanma yetkisinin esaslarını gözönünde bulundurması gerekmektedir.

Esasen, kurum müdürü, yokluğunda kurumda bulunan en üst amir müdahale edilip edilmeyeceği ya da silâh kullanılması gerekip gerekmeyeceği konusunda müdahale eden görevlilerin en üst amirlerinin görüşlerini aldıktan sonra olayın kapsamı ve niteliğine göre karar verecek ve bu yetki çerçevesinde kolluk güçleri müdahale edilip edilmeyeceği hususunda yetkilerini kullanacaktır. Ancak, kurum müdürü, yokluğunda kurumda bulunan en üst amir takdirinden sonra müdahalede kullanılacak araç ve gereç ile müdahale edecek personelin nicelik ve niteliği gibi teknik ve uzmanlık gerektiren hususları, müdahale eden kolluk kuvvetlerinin kendisi belirleyecektir. Maddede geçen genel kolluk görevlilerinin en üst amirden maksat, kurumlara müdahale sırasında olay yerinde bulunan ve müdahale eden görevlilerin rütbe itibariyle en üst amiridir. Buna göre örneğin, emniyet müdürü, müdür yardımcısı, başkomiser, komiser, binbaşı, yüzbaşı, üsteğmen, astsubay, ceza infaz kurumu müdürü veya ceza infaz kurumu müdür yardımcısı ile diğer rütbeliler de en üst amir olabilecektir.

MADDE 18- Maddede güvenlik görevlilerinin eğitimlerinin dış güvenlik hizmetlerinde görev alacak personelin eğitiminin, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde yapılacağı düzenlenmektedir. Ancak bu eğitim merkezlerinin yetersiz kalması durumunda masrafları Bakanlıkça ödenmek suretiyle bu eğitimlerin Jandarma Genel Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından da verilebileceği düzenlenmektedir.

MADDE 19- Maddeyle, ceza infaz kurumu personeli ile ceza infaz kurumu denetiminde görev yapan personele, infaz ve güvenlik tazminatı ödenmesi ayrıca, denetimli serbestlik müdürlüğünde görev yapan personele ise hizmet sınıfı unvan ve derecelerine göre ceza infaz kurumunda görev yapan emsallerine bu madde gereğince ödenen infaz ve güvenlik tazminatından yarı oranında yararlanmasına ilişkin düzenleme getirilmektedir.

MADDE 20- Maddeyle, kurumların güvenlik hizmetlerinde kullanılacak silâh, mühimmat, teçhizat ile diğer araç ve gereçlerin, Genel Müdürlük tarafından belirlenip temin edileceği düzenlenmekte, ayrıca, alınacak silahların miktar ve cinsi, hangi güvenlik görevlilerine verileceği ve ne şekilde taşınacağı ile kayıtlarının nasıl tutulacağına ilişkin hususların, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

MADDE 21- Maddenin birinci fıkrasında, dış güvenlik hizmetlerinin Bakanlıkça etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında ise, devir sürecinde, dış güvenlik hizmetleri devir alınan kurumların personel ihtiyacını karşılayabilmek amacıyla, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin son fıkrası hükmü uygulanmaksızın Bakanlığa ait münhal kadrolarda değişiklik yapılabilmesine imkân verilerek Genel Müdürlüğe hareket serbestisi tanınmaktadır.

MADDE 22- 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanunda düzenlenen hususular, Tasarıyla yeniden düzenlendiği için maddenin birinci fıkrası ile, 1721 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinin (B) alt bendine ibare eklemek suretiyle, Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtında, Genel Müdürlük emrinde görevli ceza infaz kurumu müdürü, ceza infaz kurumu müdür yardımcısı, infaz uzmanı, infaz uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurluğundan emekli olanlara silâh taşıma ve bulundurma yetkisi tanınmaktadır. Belirtilen personel, kurumların güvenliklerinin sağlanması ile hükümlü ve tutukluların eğitim, iyileştirme, disiplin, güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde aktif olarak görev yapmaktadır. Bu personel doğrudan hükümlü ve tutuklularla temasta olmaları sebebiyle risk altında bulunmaktadır. Hükümlü ve tutuklulardan bazıları, tahliye olduktan sonra bu personele yönelik öldürme veya yaralama eylemlerinde bulunabilmektedir. Özellikle terör veya çıkar amaçlı örgüt suçlarından hükümlü ve tutuklu olanlar, bu personeli, bizzat kendisine, ailesine ya da yakınlarına maddî veya manevî bir zarar vereceklerinden bahisle, tehdit suretiyle etki altına alabilmektedir. Bu nedenle söz konusu personelin can ve mal güvenliğine yönelik tehlike veya tehdit kaygısı olmaksızın görev sonrası da yaşamlarını güvence altına almak amacıyla bu düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasının;

(a) bendi ile, infaz uzmanı ve uzman yardımcısı unvanları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A/11) numaralı bendine,

(b) bendi ile, infaz uzmanı unvanı 657 sayılı Kanunun 152 nci maddesinin "II-Tazminatlar" bölümünün "A- Özel Hizmet Tazminatı" bendinin (i) alt bendine,

(c) bendi ile, Tasarı hükümlerine göre ihdas edilen infaz uzmanı unvanı, 657 sayılı Kanunun Eki (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin; "I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (h) bendine,

ilave edilmektedir.

(ç) bendi ile, mevzuatta terim birliğini sağlamak amacıyla 657 sayılı Kanunun II sayılı ek gösterge cetvelinde yer alan "Cezaevi Müdürü" ibaresi "Ceza İnfaz Kurumu Müdürü", olarak değiştirilmiş ve bu ibareden sonra gelmek üzere "Denetimli Serbestlik Müdürü" ibaresi eklenmektedir.

(d) bendi ile, 152 nci maddesinin "G)Adalet Hizmetleri Tazminatı" bölümünün (d) bendi değiştirilmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrası ile, 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununda geçen "denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü" ifadesi "denetimli serbestlik müdürlüğü", "denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürü" ifadesi "denetimli serbestlik müdürü" olarak değiştirilmektedir. Bu düzenleme doğrultusunda adı geçen Kanunda geçen tüm "şube müdürlüğü" ibareleri "müdürlük" şeklinde değiştirilmektedir. Ülkemizde idari yapılanmada taşra birimlerinde şube müdürlüğü olmadığı için uygulamada birçok sıkıntı yaşanması ve çeşitli sorunlara yol açması nedeniyle bu şekilde bir değişikliğe ihtiyaç duyulmuştur.

Maddenin beşinci fıkrası ile, ceza infaz kurumlarının dış güvenlik hizmetleri Tasarıyla Adalet Bakanlığına devredildiğinden, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile Jandarmaya verilen kurumlarda dış koruma görevi madde metninden çıkarılmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasıyla, ceza infaz kurumlarının dış güvenlik hizmetleri Tasarıyla Adalet Bakanlığına devredildiğinden, 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi değiştirilerek, “Ceza infaz kurumlarının güvenlik hizmetlerini yürütmek” görevi Genel Müdürlüğün görevleri arasına alınmakta ayrıca, bu Kanunla ihdas edilen “infaz uzmanı” ve “uzman yardımcısı” unvanlarına atama yapılmasında aranacak koşullar, sınav şekli, görev süreleri, çalışma esas ve usullerine ilişkin hükümler ile ceza infaz kurumu müdürlüğüne atama ve bunların yükselmelerinde aranacak koşulların düzenlenmesine ilişkin 2992 sayılı Kanuna 36/A maddesi eklenmektedir.

Maddenin yedinci fıkrasıyla, 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat ve Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2/A maddesinde yer alan “(ceza ve infaz kurumları hariç)” ibaresi madde metninden çıkarılmaktadır.

Maddenin sekizinci fıkrasının (a) bendi ile, Kanunla “idare memurluğu” unvanı yerine “infaz uzmanı” unvanı ihdas edildiğinden 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanununda gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

Maddenin sekizinci fıkrasının (b) bendi ile, infaz ve koruma memurluğu öğrencilerinin hizmet öncesi eğitimi ile bu kurumlarda görev yapan personelin aday memurluk, hizmet içi ve görevde yükselme eğitimlerine ilişkin düzenleme yapılmakta ayrıca, ihtiyaç duyulan yerlerde yeteri kadar bölge eğitim merkezi kurulacağına dair hüküm getirilerek eğitim merkezlerinin öğretim görevlilerinin oluşumuna dair düzenleme yapılmaktadır.

Ayrıca, eğitim merkezlerinde hizmet öncesi eğitime, ceza infaz kurumları ile denetimli serbestlik müdürlüklerinin ihtiyacına göre ve Adalet Bakanlığınca belirlenecek sayıda merkezi sınavda başarılı olan adaylar arasından, infaz ve koruma memurluğu öğrenciliği için sınav komisyonunca yapılacak sözlü sınav ve mülakatı kimlerin yapacağı düzenlenmektedir. Bu düzenlemeye göre, sınav komisyonunun, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünün onayı ile Genel Müdürlük tarafından her eğitim merkezi için kurulacak komisyonda görevlendirilen genel müdür yardımcısı veya daire başkanının başkanlığında, bir tetkik hâkimi, eğitim merkezi müdürü veya müdür yardımcısı ile eğitim merkezinin bulunduğu yerin adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanı ve Cumhuriyet başsavcısından oluşması öngörülmektedir.

Maddenin dokuzuncu fıkrasıyla, açık ceza infaz kurumlarının tanımı değiştirilmekte, çocuk eğitim evlerine yapılacak nakillerin güvenlik görevlisi olmaksızın yapılacağına ilişkin hüküm getirilmekte ve ayrıca, hükümlülerin ziyaretçileriyle görüşmelerinin kayıt edilebileceğine dair düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin onuncu fıkrasıyla, ceza infaz kurumunda görev yapan ceza infaz kurum müdürü, müdür yardımcısı, infaz uzmanı, infaz uzman yardımcısı, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurlarına fiili hizmet zammı öngörülmektedir.

MADDE 23- Maddede, Tasarıyla getirilen düzenlemelerin uygulanmasını sağlamak üzere yönetmelikler çıkartılacağı belirtilmiş ve bu yönetmeliğin altı ay içinde Bakanlıkça hazırlanacağı hükme bağlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Maddeyle, kurumların dış güvenlik hizmetlerinin, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç beş yıl içinde devredilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında, Adalet Bakanlığının gerekli hazırlık çalışmalarını yaparak bu çalışmaları

tamamladığı kurumlarda, Adalet Bakanlığının talebi üzerine İçişleri Bakanlığı ile yapılacak protokolle aşamalı olarak devredileceği hükme bağlanmaktadır.

İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yürütülmekte olan kurumların dış güvenlik hizmetlerinin, Adalet Bakanlığına devir işlemleri sonuçlanıncaya kadar, devri yapılmayan kurumlarda dış güvenlik hizmetleri Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yerine getirilmeye devam edileceği düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 2- Maddeyle, Tasarıyla yapılan kadro iptal ve ihdaslarının uygulanmasına ve intikaline ilişkin hükümler getirilmekte ve dış güvenlik hizmetlerinin, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne devri süresince, güvenlik görevlilerinin teminine ilişkin hüküm getirilmektedir.

GEÇİCİ MADDE 3- Maddeyle, Tasarıyla getirilen unvan değişikliklerine yapılacak atıflar belirlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 4- Maddeyle, hâlen görevde bulunan personelin infaz uzmanı kadrolarına atanmasına ilişkin esas ve usuller belirlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 5- Maddeyle, dış güvenlik hizmetlerinin aksatılmadan yürütülebilmesi için ihtiyaç duyulan ve maddede sayılan silâh, mühimmat, teçhizat ile araç ve gereçlerin satın alma veya kiralama yoluyla sağlanacağı öngörülmüş, bu amaçla da Bakanlık bütçesine yeteri kadar ödenek aktarılacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 24- Yürürlük maddesidir.

MADDE 25- Yürütme maddesidir.